

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Habacvc Propheta

Habakuk

Argentorati, 1526

VD16 B 3952

Nam & lapides muri clamabunt, & laquearia contignationis respondebunt
eis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35974

Et confractio siue contritio, significat, quod eos in bonis suis adfixerit, uictumq; illorum abbreviarit immi-
 nueritq; , ut ipse modo locupletior fieret & habitatio
 eius munitior. Quemadmodum illis accidit, qui heri-
 libus seruitijs (quibus dies aliquot annuo dominis su-
 is, uel neglectis domi suæ rebus non sine maximo sui-
 ipsorum, incommodo nullo precio in seruire cogun-
 tur) adeo adfliguntur, ut perferre nequeant, illis etiam
 alimonia sua præripitur, tantumq; est, ac si à prædoni-
 bus sic laderentur & cõfringerentur. Et quod ait, et
 cum omni temeritate peccasti, Hebraice tantum ualeat.
 Et hoc cum anima tua cõmisisti. Quod ita temere pec-
 care est, ut mentem suam nõ optimam quisquam in ho-
 mine refocillet, cui & unice placet talem exercere fa-
 stum, quasi animæ, hoc est, uitæ suæ imposta esset sceli-
 citas. Ad quem etiam modum Ezechiel. 25. ait Philis-
 tijnm ulti sunt se ex animo. i. ex corde, ut temeritatē su-
 am fatient. Ita Exo. 15. Anima implebitur. i. animi met
 affectū in illis explebo. Eadem ratione, se gessit rex,
 ubi quidam auaritiæ & exactionibus sese opposue-
 runt & recusarunt, ita cum eis egit, ut animum suum
 in illis reficeret, & solam suam libidinem expleret,
 qualiter & iam nunc Episcopos nostros & tyran-
 nos, suis cum pauperibus agere uidemus.

Nam & lapides muri clamabunt, &
 laquearia contignationis responde-
 bunt eis.

ANNOTATIONES.

Qui hoc fit, illa ne munita urbs, & altus nidus, ubi lapides ac trabes aduersus & super herum suum uociferantur & fragorem edunt? Domus ne hosti suo aduersabitur? Quid hostes facient? Verba sic possent accipi, quod lapides ac trabes significarent proprium Regis populum, aut subditos qui illi assistere, & auxiliari deberet. Ac quod ita sese cum illis gesserit, ut ipsi quoque nunc ei aduersentur, in necessitate deserant, in eum clamitet, ad hostes deficiant, illis opem latenti. Vel uti domus, quae fragore suo, & sonitu ruinam minatur, incolam eijcit, ut plus intra aedes, quam extra, sibi timeat, & in qua tutela & summa securitate gaudere deberet, ab eo fugere potissimum adigitur. Quare non bona precatio est, si dicatur. Vetus te paries trucidet. Ego uero Prophetam, regis suorumque conscientiam attingere arbitror, hancque illius esse mentem. Quod optimum & fortissimum aedificium eius, nedum perditum sit & cassum, sed noxium, ipsique contrarium. Quomodo enim hostes eius aduersus eum belligerarentur, Deus tam pusillum, desperatumque animu homini subministrabat, ut non solum aedificium suum, uerum & amplissimus terrarum orbis nimis angustus fuerit. Et sic ubi trabs aut columna in domo fragorem aderet, totas hostium copias irruere cogitaret.

Talibus strategematis bellum potest gerere Deus. Quod primum cor & animum tollat, uti de eo Psal. 75. praedicat. Terribilis est inter reges terra, adimens
animum

animum principū. Animo uero & corde sublatis, uirtus uirilitas et fortitudo item abiit, uir in foeminā permutatus est, omni spe destitutus, neq; quicquā amplius ualet homo, quā ut aequē se cedere sinat, atque truncum. Quod si talis omnis muros omnia ualla, cū uerso bellicorum armorū genere, pro se haberet, nec uel sic tamen prodesset. Audito nanque trabium fragore terretur, ac ningerē bombardarum globos in domū suam cogitat. Idem uult hoc loci Habacuc dicere. putat. Quod adeo euiratus futurus sit rex, ut suo, quo mitatur edificio, terreatur & adfligatur, ubi lapis muri dū taxat clamauerit, hoc est fragorem adiderit, ac laquearia responderint, hoc est lapides & laquearia, uicissim, uel unā fragorem adiderint. Quae omnia uel ipsa experientia comprobant. Sicubi timidus animoq; exiguus in domo solus fuerit, ut ille terretur, si lignū quoddam in maceria sonuerit, ac interdum uidetur ei, audire se ac uidere, quae tamen minime uidet uel audit.

Num uero id mirabile Dei iudiciū est, qd' tā cuncta in rege tāto sese inuertant? Ut is qui toti antea mundo horrore erat, nemineq; nō coegerat, sua praesente horra sic animo excidat, ut nō solū, in terra nō tutus sit, ceterū, ut & suo ipsius edificio, adeoq; fragore contignationis, terreatur. Id uere est, quod dicitur, arida uesica & tribus pisis in fugam uerti. Vbi nunc aereus nidus? Quo tibi nunc ingentes opes, quas ex omnibus torssisti terris, ut firmā extrueres arcem? Arbitror iam nunc multatam

ANNOTATIONES.

tatam auaritiam, ut tantæmunitiones sese inuertant,
 ac solo fragore id ferè efficiant, quod hostes armis. Sic
 res cedere debent ei, qui auaritiæ, & ædificationi intē
 tus est, neglecto interim Deo, ut eiusmodi ædificiū nula
 la fœlicitas maneat neq; salus, enim uero, ut hic subdit,
 infœlicitas, aduersitas, ingēs itē ignominia, tam ipsum
 ædificatorem, quàm ædificiū. Hoc est fortem esse uelle,
 sed non in Domino. Ita uero tum principibus, tum do
 minis faciundum erat, si munitiões quas cunq; etiã ex
 ædificare uellent, ut uere bonū fundamentum iacerēt,
 hoc est, ut primū, pro uirili, corde & animo precarē
 tur Deum, quo necessitatis tempore ædificiū conserua
 ret. Sic arx super uero fundamento, cōsisteret fortius.
 Quom uero nulla geratur animi cura, sed ligna modo
 & lapides erigantur, sua tandē hora sic fieri oportet,
 ut textus indicat, ut contignationis, lapidumq; fragore
 pauescant. Ego uero nos idem expertos esse arbitror,
 in munitissimis arcibus à colonis in seditione dirutis.

Væ illi qui ciuitatem sanguine ædifi
 cat, & urbem iniquitate apparat.

Tertia derisoria ode, de uenusto ædificio est, quo to
 ta ciuitas exornabatur ac decorabatur. Nactus enim
 pecuniarum & rerum abundantiam, primū domum
 suam id est arcem ædificabat, munitam & pretiosam,
 ut supra audiuimus. Deinde ciuitatem quoque uarijs
 elegantibus ædificijs, de qua re multa passim tradita
 sunt